

Nieuwsbrief

Bodemverbetering met reststromen in Agro As de Peel

Hierbij ontvangt u als deelnemer aan de projectenserie 'Bodemverbetering met reststromen in Agro As de Peel' onze tiende nieuwsbrief. Mocht u niet geïnteresseerd zijn in deze nieuwsbrieven kunt u zich afmelden bij Mieke van Eerten-Jansen (M.vanEerten@has.nl). U kunt haar ook benaderen voor nieuwe aanmeldingen en of interessante informatie voor de nieuwsbrief.

Praktijkonderzoek: verhogen organisch stof-gehalte en verlagen aaltjesdruk bodems

Studenten van HAS Hogeschool zijn de afgelopen maanden een 5-jarig praktijkonderzoek gestart met als doel het verhogen van het organisch stof-gehalte en verlagen van de aaltjesdruk van bodems. **Vrijdag 6 juli van 10.00-11.30u presenteren de studenten in het gemeentehuis van Uden (kamer 1.65) de proefopzet en hun resultaten van de 0-meting (de startconditie) van de percelen.**

U bent uitgenodigd deze presentatie bij te wonen. **In verband met catering graag aanmelden door een email te sturen naar M.vanEerten@has.nl.** Doorsturen van deze uitnodiging naar geïnteresseerden wordt gewaardeerd.

Parkeren? Dat kan op de Markt (naast gemeentehuis, betaald parkeren) of op de Botermarkt (paar minuten lopen, gratis parkeren).

Korte omschrijving proefopzet

Er wordt op drie percelen onderzocht in hoeverre compost, insectensubstraat of een combinatie van deze twee bijdraagt aan het verhogen van het organisch stof-gehalte en verlagen van de aaltjesdruk van bodems. De volgende parameters worden gedurende 5 jaar gemonitord:

- Chemische kwaliteit bodems: droge en organisch stof-gehalte, pH en geleidbaarheid
- Fysische kwaliteit (bodemstructuur): indirect afgeleid door aantallen en typen regenwormen, springstaarten en mijten
- Biologische kwaliteit: aantallen en typen aaltjes, regenwormen, springstaarten en mijten
- Gewasopbrengst: droge stof gehalte gewas en observaties van afwijkingen door aaltjes

Deze praktijkproef wordt uitgevoerd in samenwerking met Tuinbouwbedrijf Jonkergouw (stelt 2 percelen ter beschikking), Van Berkel Biomassa & Bodemproducten BV (levert compost) en Protix (levert insectensubstraat). Naast de percelen van Jonkergouw, vindt de praktijkproef ook plaats op de proeflocatie van Agro As de Peel (nabij rotonde N264 en N277).

De komende jaren zullen studenten Toegepaste Biologie van HAS Hogeschool de percelen blijven monitoren en in 2023 worden de uiteindelijke resultaten verwacht.

Coöperatief composteren: het vervolg

In het najaar van 2017 vond er een praktijkproef coöperatief composteren plaats. Verschillende composteertechnieken waren met elkaar vergeleken (bokashi versus varianten van regulier composteren) en verschillende stakeholders zijn gevraagd naar hun visie op coöperatief composteren.

In september starten studenten van HAS Hogeschool een project om te onderzoeken hoe een eventuele samenwerking van (coöperatief) composteren er uit moet komen te zien, zodat organische reststromen lokaal worden benut voor bodemverbetering. Ook wordt onderzocht hoe zo'n (nieuwe) samenwerking financieel uitpakt voor alle partijen.

Vervolg praktijkonderzoek 'Bodemverbetering met organische reststromen in Agro As de Peel'

Zoals in de vorige nieuwsbrief aangegeven, krijgt het samenwerkingsverband Agro As de Peel de kans van de provincie Noord-Brabant om voort te bouwen op ons praktijkonderzoek van de afgelopen twee jaar. Hiervoor hebben 11 personen input gegeven, waarvoor dank!

De ontvangen ideeën zijn (merendeels) verwerkt in een concept projectvoorstel. Doel is om het projectvoorstel en financiering definitief rond te krijgen voor einde van dit kalenderjaar, zodat volgend jaar begonnen kan worden aan de uitvoering van dit projectenprogramma.

In komende nieuwsbrieven houden we u op de hoogte van de ontwikkelingen rondom het vervolg van de praktijkonderzoeken.

Contactgegevens

Mieke van Eerten-Jansen (projectleider)
Docent- Onderzoeker Biobased Economy
HAS Hogeschool
088-890 3030 / M.vanEerten@has.nl